

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

לימוד ספרים חיצוניים

שאלה:

לכבוד הרב, שליט"א ליט"א

שלוי וברכה וכט"ס

ברצוני לשאול כך, למדנו עתה בסוגיות דפרק המפלת בנדה דפים כ"ו- כ"ז דיני שליאי, והתעוררנו שהמציאות הידועה לנו אינה מסתדרת כלל עם הסוגיא, וכגון הגמ' דנה בנפל שיצא ואחר זמן יצאה השליאי, וברש"י ברכות דף ד' פ"י ששליאי היינו השק שמקיף את הולד, וממילא הסוגיא דנדה שיצא ולד ואח"כ יצאה שליאי דנה הגמ' כמה זמן אח"כ נתלה שהשליאי באה מהנפל. והדברים צ"ע דאם השליאי שלמה, הרי ודאי אינה שייכת לולד זה שיצא דא"כ היה קורע אותה, ואם השליאי קרועה, פשוט ששייכת לולד זה, ובגמ' כתוב שיתכן שתשהה שם השליאי כ"ג ימים, האם במציאות הידועה לנו יתכן והשליאי תשאר בגוף האשה כך,

סו"ד העיר לי אברך שליט"א שכיון שלהבנת הסוגיא [וכן עוד הרבה סוגיות כיוצ"ב] צריך לדעת את המציאות וזה ע"י לימוד בספרים חיצוניים לידיעת מציאות זו בחכמת הרפואה [וכרב שהיה י"ח חודש אצל מגדלי בקר] וטען לי בתוקף שכיון שבלי ידיעה זו חסר בהבנת הסוגיא (כמדוי' שעוד פרטים לא היו מובנים כראוי), א"כ יש בזה ביזוי הגמ' שאיננו לומדים אותה זה כדי להבין את הסוגיות ומאיך אני מעודי לא ראיתי שרבותי גדולי עולם למדו בספרים חיצוניים

התמודדות עם לחץ וסבלנות

שאלה:

לכבוד מורנו הרה"ג, שליט"א,

קראתי את המאמר הנפלא בעניין התמודדות עם לחץ וסבלנות בחיים, ואני ממליץ לכל יהודי לעיין בו.

השאלה איך נשים ובנות מתמודדות עם קשיי החיים ובאופן שהתקוה מכוסה, כאשר אין להם את לימוד התורה המשמח את הלב וממלא תקוות.

תשובה:

נצרך ללמוד ולהשכיל שכל החיות מקורה ושורשה הוא מהאמונה. לא רק להאמין, אלא שמקור החיות יהיה מעצם האמונה. ובהרחבה יותר, מעצם עשיית רצון הבורא. ומלבד כך על כל בת ישראל לחפש את הכח החזק בנפשה, כפי שנתבאר בהרחבה בסדרה "הכרה עצמית", ולהוציא כח זה מהכח לפועל. והוא הוא מקור חיותה! ומלבד כך ללמוד לקבל חיות אף מדברים קטנים, וכל דבר קטן שהקב"ה סובב שאפשר לקבל ממנו חיות דקדושה.

הגנה עצמית

שאלה:

לכבוד הרב, שליט"א,

ראינו בשומר החומות איך ההמון הערבי התפרע ושרף בתים והמשטרה לא הצליחה לעשות כלום וצבי יחזקאלי אמר שזה רק עניין של זמן עד שככול ערביי המדינה בזמן אמת של מלחמה יתהפכו עחינו בתוך ביתנו.

האם זה נכון לאור מצב זה ועוד אחרים ללמוד הגנה עצמית על חשבון לימוד התורה וזה לא נחשב ביטול תורה?. תודה

תשובה:

מצד גדרי ההשתדלות יתכן שכן, ותלוי לפי מדרגת כל יחיד, והן מצד תקנת הציבור. אולם מכיוון שלימוד זה אינו נעשה בקדושה על דרך כלל, וכן מגדיל את כוחי ועוצם ידי ברוב מוחלט של המקרים, לכך יש לחדול מכך ולא לעסוק בעניינים אלו כלל וכלל.

ולשקוע בתורה הק'. ואח"כ כאשר יש יציבות עמוקה בתוה"ק ודקדוק הדין, יש לכל אחד לברר את חלקו בדברים שאינם הלכה גמורה אלא ע"פ קבלה, אם שייך לכך, הן מצד שורשו, הן מצד מדרגתו, והן מצד קבלתו מרבו.

ולכך אין נפק"מ מי עשה כן ומי לא, על כל אחד לנהוג כנ"ל.

לענ"ד כדאי לעת עתה להסיח דעת מכל עניינים אלו ולעסוק בעיקר שהכל תלוי בו.

כללות מצב הדור

שאלה:

אסירי תודה אנחנו על התשובות המחכימות שהרב טורח ומשיב, ושוב חוזר להשיב כרבי פרידא בשעתו, ואנו נקיים בעצמנו לא הביישן למד, ובאנו בזאת לבקש מהרב שירחיב לנו היריעה בענין ששאלנו על מחיצה בשמחות, וגם בענין ריקודי נשים מול המצלמה, ועל השאלה האחרונה השיב לנו הרב: "אין איסור מדינא, אולם אינו ראוי כלל וכלל לבת ישראל. ובמקום שחוששים לפגיעה במשפחה ניתן להקל, או במקום שזה צורך נפשי חזק לבת עצמה, וכל זה דיעבד של דיעבד של דיעבד". ילמדנו רבינו, א. האם הרב סומך בזה על דברי הלבוש (מנהגים לו) שכתב: "אמרו בספר חסידים [סי' שצג] כל מקום שאנשים ונשים רואין זה את זה כגון בסעודת נישואין אין לברך שהשמחה במעונו, לפי שאין שמחה לפני הקב"ה כשיש בו הרהורי עבירה ע"כ, ואין נוהרין עכשיו בזה, ואפשר משום דעכשיו מורגלות הנשים הרבה בין האנשים ואין כאן הרהורי עבירה כל כך, דדמיין עלן כקאקי חיוורא מתוך רוב הרגלן בינינו, וכיון דדשו דשו". כלומר שמה שיש להקל בדיעבד של דיעבד הוא מחמת שכיום הנשים מורגלות בינו, כי באמת היום כולנו מעורבבים בציבור שלנו, אם במרכולים שמסתובבים אלו בצד אלו, ואם בתור לקופות, ובתחנות האוטובוסים וגם באוטובוסים עצמם, וכמובן במרחב

עכשיו, הן חתונות של בני תורה אמתיים שבוחרים אותנו דווקא בגלל שאנו לא נכנסים לשטויות האלו וגם אנחנו בין הצלמים היחידים שלא מחזיקים טלפון לא כשר.

בשאלה 214, החתן אומר ש"הצלמים עושים אותנו כחילונים עם כל מיני תנועות שונות ומשונות". אני רוצה לשאול את החתן שאמר זאת, למה הוא בוחר כזה צלם ליום הקדוש של חתונתו? ולמה הוא פשוט לא אומר שזה לא הסגנון התמונות שהוא רוצה לעשות?

תשובה:

אשריכם! חזקו ואמצו!

שינה וקימה

שאלה:

1. האם על כל אדם להקפיד לישון על צד ימין או רק אנשים בעלי מדריגה?
2. אם התשובה כל אדם אז כמה כדאי להקפיד על כך?
3. אם אפשר להבין מה זה עושה ואיך משפיע איך ישנים?
4. מה שמקובל מר' זושא שלא להציג רגלים על ארץ לפני נטילה האם יש להקפיד על כך? או שמדובר רק לאנשים בעלי מדריגה שבכל דבר פועלים לפי הקבלה?
5. האם יש עוד מקורות לעניין זה?
6. האם גדולים כך עשו? ואם אפשר לדעת מיה?
7. גדולי ישראל ישראל שלא התעסקו בחכמת הקבלה לא הקפידו על זה נכון?

תודה רבה

תשובה:

יש לעשות העיקר עיקר ותחילה ללמוד ההלכות שחייבים לקיימם, ולקיימם.

לצורך זה, והלה טען שאכן חסר בהבנת הסוגיא האם אי"ז ראוי שמי שיכול לקרוא חומר חיצוני זה אכן יעשה זאת, והנני חושש שיכנס לי מידע חיצוני זה.

איזוהי דרך הישרה שהקב"ה רוצה שנעשה ונדע.

תשובה:

ר' שלמה זלמן אוירבעך זצ"ל נהג מידי פעם לשוחח עם בעלי הבנה בענין שיסבירו לו את הנצרך.

ניתן למצוא שומרי תורה ומצוות שיודעים בעניינים אלו.

תמונות חדר יחוד בחתונות

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

קראתי את השאלה על תמונות בחתונות ואני מרגישה שאני חייבת להגיב.

אנחנו, בעלי ואני, צלמים אירועים כבר 17 שנה. אנחנו בעלי תשובה ועלינו לארץ לפני 16 שנה. אנחנו מכירים טוב מה זה אומנות הצילום בעולם הגויים.

במשך השנים האחרונות, ראינו שינוי משמעותי באווירת החתונות וגם שינוי בצפייות הזוג כלפי הצילומים.

זאת אומרת, שלאט לאט, אופנה חדשה נכנסת בצילום חתונות והזוגות לא מתביישים לעשות כל מיני פוזות לא צנועות מול צלם זר. ב"ה בעלי לא מסכים לצלם כאלה פוזות. כי פשוט לא חזרנו בתשובה ולא עלינו לארץ כדי להיות חלק מהרוח זר הזה.

זה גרם לנו :

ירידה משמעותית בפרנסה : יש לנו הרבה פחות חתונות

אבל לטובתנו, כל החתונות שאנו מצלמים

שבע ברכות לא' האחיינים, וקיימו בעצמם "שבת אחים גם יחד", האחים והאחיות בניהם ובנותיהם, מהם נשואים ג"כ, בהפרדה כמובן, אך ללא מחיצה, והיה שם א' שמחה על כך כי אף שאנו משפחה, אך מהחובה לתקן שלא יהיו רואים אלו את אלו, בפרט שכבר גדלו הנערים ויש כבר בחורים ובחורות גדולים, וגם זצ"ים שמקרוב נישאו, ויש בזה פגם גדול.

אך רוב האחים שכולם אברכים, ענו לעומתו שמשפחה שאני, וגם הוא עצמו אינו עושה מחיצה בביתו בשבתות וכיו"ב שכל ילדיו מתארחים גם הנשואים, ואם הוא אינו מעמיד מחיצה בין הגיסים והגיסות, מה לו כי ילין עתה שהוא באותה מתכונת רק מורחב יותר. ועתה נפשו בשאלתו כי באמת לא היה לו פה להשיב על טענה זו, עם מי הצדק, ומאי שנא משפחה מורחבת ממשפחה מצומצמת, והאם באמת עליו להעמיד מחיצה בתוך ביתו כאשר באים הנשואים ומשפחותיהם?

ובאמת שזוהי קושיא גדולה לכאורה על הנהגת החרדים בזה, ומאוד נשמח אם גם בזאת יראה לנו הרב את הדרך הסלולה, מהי השקפת התורה בזה, ומה נכון לעשות, מאשר הוא מיסודי קדושת ישראל, ושכמ"ה.

תשובה:

זה הפוך מדרכי הקדושה והצניעות, ואף בבית פרטי עם נשואים נצרך חכמת חיים איך לנתב זאת באופן של צניעות, הן במקומות הישיבה והן הנושא השיחה וכד'. וגם בזה כידוע ישנם לא מעט תקלות. ופשוט שאין להרחיב זאת יותר למשפחה רחבה יותר. ונצרך זהירות רבה באירוח נשואין יחדיו, ובודאי שכדאי לא להרבות בכך. והדור פרוץ הרבה הן בפגישות רבות לפני האירוסין, והן בפגישות רבות בין האירוסין לנישואין, שכבר צווחו על כך קמאי, והן באופן הפגישות, צורתם ומקומם.

האחרונות היו היו הולכים אנשים לצדיקים שהיו עושים להם תיקונים וכו' ואומרים להם מה מעכב וכו' איך היום מסתדרים ללא זה?

ודאי שיש להתפלל רבות, אבל גם בעבר היו מתפללים רבות וישנם סיפורים על אנשים שהיו מתפללים והלכו לרב וסידר להם את הבעיה והסיר את המונע כלומר שתפילה לה הספיקה ?

או שגם היו הולכים רבות לצדיקים שיתפללו עליהם וגם זה כמעט ואין, איך מסתדרים בדור שלנו ללא זאת?

ב. איך אדם יכול לדעת מה מונע מלהשפיע לו טוב מאת הקב"ה ? ומה צריך לתקן? תודה רבה

תשובה:

א. כבר אמרו חז"ל, בסוף מסכת סוטה, על דור אחרון, עקבתא דמשיחא, אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, וזה עיקר שורש כל עבודת דור זה להשליך עיקר וכל יהבו על הקב"ה.

ב. יתקן תחילה מה שיודע שצריך תיקון, וכאשר יעשה זאת כראוי, מן השמים יעוררו אותו לתקן מה שצריך.

מחיצה בשמחות משפחתיות

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

אין לנו מילים להודות על התשובות שהרב טורח ומשיב לנו ולכלל ישראל, והדבר ניכר ביותר מתוך עלון השו"ת השבועי "שאל לבי", שהרב מסביר פנים לכל אי מישראל, מן הדברים הקטנים ביותר ועד הדברים הגדולים - מעשה בראשית ומעשה מרכבה. שוב נשאלה שאלה מענין השמחות שירבו בע"ה, אחר שמשפחה מורחבת של כמה אחים ערכו שמחת

הציבורי ברחוב ובכל מקום כינוס רבים, וגם כמובן בשמחות המשפחתיות. וא"כ מה לי תמונה או סרט, ומה לי מפגש בתחנת האוטובוס, וכשם שאין הנשים נמנעות מלעמוד כך בפרהסיא ברחובה של עיר אף שיש מי שצופה בה, כך גם אין להן להמנע מן הדין מלעמוד מול המצלמה, אע"פ שאח"כ יגיעו התמונות או ההסטרות לידי זרים, דכיון דדשו דשו. האם כך היא ההסתכלות?

ב. האם באמת המציאות העגומה של הערבוב בזמנינו יוצרת איזו קולא בעניני ההפרדה וההסתכלות עכ"פ בדיעבד, וזהו הלימוד זכות שהרב כיוון בתשובה הנ"ל שכתב: "הלימוד זכות שהחוששים נעשו כהים עקב כללות מצב הדור"? שוב תודה ומחילה מכבוד הרב, כי מלאך השם הוא ותורה יבקשו מפייה, ושכמ"ה.

תשובה:

עיקר הטעם שבשעת מעשה אם מוסרט ע"י אשה אין חשש בשעת מעשה. וכן אם מוסרט ע"י גבר, בדוחק יש להתיר, מפני שבעבודתו טרוד. ואח"כ מי שבא לצפות בכך, עושה מעשה זה לבדו ואין בכך איסור על מי שהוסרט. וזהו היתר דחוק ביותר לדינא.

כל שמסתכל להדיא אין היתר כלל. ורק כאשר נעשה ממילא, כיוון שהחוששים נעשו כהים, לכך אין חשש כ"כ שיבוא לידי טומאה. כי יש ב' איסורים בהסתכלות. א. לא תתורו. ב. ונשמרת וגו' שלא יבוא לידי טומאה. וכאשר מסתכל להדיא יש לא תתורו, יש על דרך כלל נמשך להסתכל ביופי וכד'. וכאשר מסתכל באופן של ממילא הנקרא ראייה ולא הסתכלות, כל שכהו החוששים נחלש החשש שיבוא ע"ז לידי טומאה.

שאלה:

שלום כבוד הרב,

א. בעבר אפילו ממש בעשרות שנים

מהו דעת תורה???

(א) רבים שואלים, מה נקרא "דעת תורה"? איך יכולים לידע אם אדם מסוים נקרי דעת תורה ובר סמכא שראוי בדרך כלל לסמוך עליו (אם לא שהגדול הדור חולק עליו)? (ב) והאם יש דרך לידע אם דעת תורה של אדם מסוים עדיף מהדעת תורה של השני (דלכאורה פשוט הוא שמי שהוא גדול יותר יש לחלוק על מי שנמוך ממנו, וגם לכאורה תלוי באיזה נושא הם חולקים, ושמעתי מת"ח מופלג אחד שהדבר תלוי מיהו "למדן" גדול יותר, ודבר זה בהרבה פעמים א"א לידע, אמנם בהרבה מקרים זה ברור מיהו למדן יותר. ושמעתי ממקור נאמן סיפור כשהיה מחלוקת האדמו"ר מסאטמר עם ר' משה פיינשטיין בענין גובה המחיצה, שר' משה אמר "אינני יודע מיהו ירא שמים יותר, אני או הסאטמר רב, אבל בהלכה בודאי אני יכול לחלוק עליו. וא"כ לכאורה יש ללמוד מסיפור זה שהדעת תורה נקבע כפי הנושא של "מיהו הבקי" כאן. אמנם אין לזה כ"כ נפק"מ כיון שכל קהילה צריך לילך כפי פסק המנהיג שלהם).

תשובה:

א. דעת תורה, עיין חולין (צ, ע"ב) איבעיא להו, מיפשט פשיטא ליה לר' יהודה, ומאי

דעת, דעת תורה, או דלמא ספוקי מספקא ליה, ומאי דעת, דעת נוטה, עיי"ש. והרי שדעת תורה הוא כח הכרעה לצד אחד.

ועיין חידושי הגרי"ז החדשים (סימן ע"ב) וז"ל, מי שאינו מכיר (לא הכרת שכל בלבד, אלא הכרת לב) ביד ההשגחה וחושב על כל דבר ודבר כי מקרה הוא, אינו יכול להגיע בשום פעם למדרגה של דעת תורה להורות הוראה בישראל, עכ"ל.

ושורש דעת תורה הוא הארת כח הנשמה בשכלו של האדם, וכמ"ש בקרן אורה (זבחים, סב, ע"א) וז"ל, כי שם אברהם (זוה"ק, ח"ג, רטז, ע"ב, מדרש הנעלם) יכונה על כח הנשמה ודעת ושכל האמת, ועיקר תולדתו הוא דעת תורה ומצותיה באמת לאמיתו, עכ"ל. ומדרגה זו נקראת רוח הקודש שנמשך הפשע מן הנשמה לשכלו של האדם. וכלשון החזו"א (טהרות, הוספות בסופו, ד"ה עוד כותב) כפי שיקול דעת תורה ברוח קודשם.

ועיקר שלמות הארה זו מאירה לחכם שבדור, שהוא בחינת משה שבדור, כמ"ש (שבת, קא, ע"ב) משה שפיר קאמרת. וביארו רבותינו הרבה, ולדוגמא עיין פני דוד (תצוה, אות ד) וז"ל, וידוע כי כל ת"ח אמיתי יש בו ניצוץ ממשה רבינו ע"ה, ולכך אמרו משה שפיר קאמרת, עכ"ל. ורש"י פירש (סוכה, לט, ע"א) גדול הדור. והיינו שבו יש ניצוץ משה. ובשבת (שם) כתב רש"י, כלומר רבינו בדורו כמשה בדורו, עכ"ל. ועיין אור שמח (הלכות תשובה,

פ"ה, ה"א). וכתב בכסא מלך על תיקוני זוהר וז"ל, על לשונם ואתפשטותה (דמשה) הוא בכל דרא ודרא "בכל צדיק וחכם", מתפשט ניצוץ מרע"ה כשעוסק בתורה לעזרו לכיון אל האמת, וכמ"ש בש"ס משה שפיר קאמרת, פירוש ניצוץ מרע"ה נכנס בנשמתך וכונת אל האמת, והגם ששמו אביי או רבא, נקרא אז משה ע"ש ניצוץ נשמתו שבו, עכ"ל.

ולפ"ז אינו דוקא לגדול הדור יש דעת זו, אלא לכל צדיק וחכם. וזהו כפירוש רש"י בחולין (צג, ע"א) משה - תלמיד חכם. ולפ"ז כל ת"ח. ועיין של"ה (שבועות, תורה אור, קמה). ודעת תורה היא דעתו של משה, וכמ"ש באמרי אמת (שבועות) וז"ל, הוסיף משה (יום אחד) מדעתו, היינו דעת תורה.

ועיקר כח גילוי זה מתגלה אצל מי שעוסק בתורה ומצוות "לשמה", שאזי אין לו מסך המונע מלהאיר אור נשמתו בקרבו.

ב. כנ"ל, יש בחינת משה בדורו, גדול הדור, והוא הדעת הכוללת ששייך למדרגת אותו דור. ויש צדיק וחכם, שיש בו ניצוץ משה בשעה שעמל לברר ענין זה או אחר. ובפרטות מאיר בנשמתו בחינת משה הפרטית שבו. וכמ"ש הרמב"ם (תשובה, פ"ה, ה"ב) וז"ל, כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה, עכ"ל. והיינו בחינת משה פרטית דידיה. ולבחינת דעת תורה פרטית זו ראוי שישמעו תלמידיו השייכים לשורש נשמתו.

כל השאלות והתשובות הן מהארכיון של בלבבי - "שאל לבי"

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 · 2>4>12 USA 718.521.5231

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון bilvavi231@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים · הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

03.579.3829 ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com